

Posudek bakalářské práce

Název práce: Resilience u seniorů: Interpretativní fenomenologická analýza

Student: Jakub Chramosta

Oponentka: Radka High

Bakalářská práce se snaží předložit unikátní životní zkušenosti prožívání stáří u resilientních osob a identifikovat fenomény, které jsou v této zkušenosti významné. Předloženo je 81 stránek, které jsou děleny na část teoretickou a praktickou. Z hlediska formálního práce obsahuje vše, co je třeba: obsah, abstrakt český i anglický, vlastní práci. Vhodným krokem je přiložení záznamů rozhovorů, ke kterým se může čtenář vracet.

Téma bakalářské práce je v kontextu stárnoucí populace velmi aktuální a relevantní. Teoretická část nás uvádí do dvou základních konceptů: resilience a stáří. Resilience je dobře uvedena, i když správnost tvrzení, že “je poměrně novou záležitostí” (str. 9) bych od jejího zkoumání v zahraničí od 70. let poněkud argumentovala. Jako zdařilou považuji prezentaci resilience v jejích 4 vlnách a 4 možnostech, jak resilienci chápat. Nicméně si kladu otázku: Jakým způsobem autor chápe rozdíl pojmů resilience a ego-resilience?

V části stáří jsem byla potěšena, že autor rozebírá různé pohledy na stáří a nedrží se jen biologického vymezení věkem a že také naznačil téma paradoxu well-beingu ve stáří. Kapitola 2.5 Stárnutí populace v ČR představuje argument, proč je téma a jeho zkoumání důležité.

Empirická část začíná popisem kvalitativního výzkumného designu a především interpretativní fenomenologické analýzy (dále jen IPA). Metoda je dobře vysvětlena a její výběr správně argumentován.

Autor si stanovuje primární výzkumnou otázku: Jak stáří prožívají resilientní osoby? a dvě sekundární: Jaká vynořující se témata jsou významná u resilientních osob ve stáří? Jsou tato témata v souladu se současnými teoriemi resilience?

Výzkumné otázky navazují na teoretickou část v tematických okruzích resilience stáří. Je škoda, že se autor nevěnoval výzkumným zjištěním, které by nám něco o prožívání resilientních osob odhalily. V této části tedy spatřuji mírnou diskonekci teorie a metodologické části.

Výběr vzorku je popsán, 3 osoby jsou pro potřeby výzkumu a plánu využití IPy dostačující. K selekci vzorku byl využit zajímavý popis. Jak autor dospěl právě k tomuto popisu? Navazuje tento popis resilience na některý z teoretických uchopení?

Oceňuji, že jsou přiloženy i otázky k rozhovoru. Tyto otázky jsou logické a můžeme tušit, že poskytují dobrý základ k zodpovězení výzkumných otázek. Jen si kladu otázku, zda by nebylo lepší mít otázky více otevřené - např. Kdybychom Váš věk nazvali stářím, jaké to stáří podle Vás je? bych osobně přeformulovala na “Kdy podle vás začíná stáří?” s pokračováním “Cítíte se být starým?”

Popis etiky práce je srozumitelný a vypadá to, že s daty se nakládalo řádně.

Následuje prezentace výsledků, která je nejen verbální, ale autor nás nechává nahlédnout do “tajů kuchyně” a ukazuje, že ze získaných dat vytvořil i obrazová schémata, která ukazují, jak autor nad analýzou přemýšlel. Poté je čtenáři předveden portrét každého respondenta. Tyto popisy osob jsou poměrně detailně a pečlivě provedeny, v některých případech by mohlo být méně citací.

Autor identifikoval 7 výzkumných kategorií, přičemž první z nich obsahuje 3 subkategorie. Tyto kategorie vidíme v přiložené tabulce, což usnadňuje orientaci, autor myslí na čtenáře vizuálního typu. Výzkumné kategorie jsou dobře popsány - autor opravdu analyzoval výpovědi a přiložené citace slouží k ilustraci kategorií. Již v samotné analýze vidíme, že autor přemýšlí nad stávajícími koncepty a propojuje svoje analýzy s teoretickými koncepty.

Povedená je i diskuze, kde autor shrnuje nejzásadnější výsledky práce a také je i nadále vztahuje k teoretickým konceptům i soudobým studiím.

Poslední otázky k obhajobě míří k využitelnosti výsledků v praxi: jak lze u seniorů podpořit resilienci (zda-li to jde)? Co mohou pro svůj život dělat mladší generace, aby jejich život byl i ve stáří kvalitní?

Celkově shledávám bakalářskou práci jako kvalitní, ukazuje náhled na vlastní prožívání stáří a prokazuje, že se student seznámil s kvalitativním výzkumem a náročnou metodou IPA. Bakalářskou práci tedy doporučuji k obhajobě.

V Tlučeni dne 10.9.2018

Radka High